



Bosna Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRADAČAC

H.K. Gradaščevića 54, 76 250 Gradačac, telefon 035-369-750, fax. 035-369-751, e-mail: opc.grad@bih.net.ba, www.gradacaec.ba

**IZVJEŠTAJ
O OSTVARENJU GODIŠnjEG PLANA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE GRADAČAC
ZA 2017.GODINU**

Gradačac, mart 2018.godine

IZVRŠNI SAŽETAK

Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja općine Gradačac (2014-2023.) ima za cilj da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o realizaciji strateških prioriteta ekonomskog, društvenog razvoja i zaštite životne sredine, u okviru 15 definisanih sektorskih ciljeva.

Planom implementacije za 2017. godinu predviđeno je provođenje 25 projekta, odnosno Programa ukupne vrijednosti 7.784.186,00 KM. Obzirom da je u toku 2017. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinansiranjem novih projekata ali i odobravanje novih sredstava od viših nivoa vlasti i podrške Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojeno je 2 rebalansa (Izmjena i dopuna) Budžeta za 2017.godinu. Neophodno je napomenuti da je u planu implementacije, shodno usvojenom Budžetu za 2017.godinu, pod jednim nazivom upisan jedan projekt a koji se prilikom implementacije razdvojio na više projekata.

Na kraju 2017.godine došlo se do 72 projekta ukupne vrijednosti 7.985.379,00 KM od čega je u realizaciji 39 projekata kojih je 22 u cijelosti završeno. Procenat realizacije projekata u izvještajnoj godini je veoma dobar (88 %). Ukupna vrijednost implementiranih projekata je 6.991.287,00 KM, od ovog iznosa 37 % realizovano je kroz Budžet Općine, a ostalo u procentu od 63% iz eksternih izvora.

U pogledu ključnih prioriteta i fokusa za prethodnu 2017. godinu, Općina je realizirala nekoliko projekata kojima je riješila ključne probleme zajednice. Budžetom za 2017.godinu planiran je i nastavak izgradnje i rekonstrukcije lokalne putne mreže te je predviđeno izdvajanje iz budžeta 850.000 KM za rekonstrukciju lokalnih puteva. Infrastruktura se gradi i kao potpora privredi pa je jedan od realiziranih projekata i izgradnja saobraćajnice u Industrijskoj zoni, za koju je iz Budžeta izdvojeno 175.265,99 KM. Iz ovih sredstava izgrađeno je 45 m saobraćajnice 6B Industrijskoj zoni kao i cca 300 m odvodnje i pripremnih radova za nastavak izgradnje saobraćajnice 6B. Iz navedenih planiranih sredstava finansirana je i izgradnja saobraćajnice u MZ Međida Donja faza II u dužini od 1800 m ukupne vrijednosti od 582.460,11 KM kao i izgradnja prilaznog puta u MZ Jasenica (dionica Jasenica – Ploče u dužini od 710 m) u iznosu od 79.232,00 KM. U toku godine je takođe završena i izgradnja mosta na Rajščanskoj rijeci koja je koštala 78.596,00 KM. Općina Gradačac posvećuje veliku pažnju sektoru okoliša, tako da je u 2017.godini pripremljen i projekt izgradnje Aleje javora u Gradačcu u dužini od cca 360m. Projektovana vrijednost je 183.000 KM.

Iz sredstava vodnih naknada u toku 2017.godine, realizvana su tri projekta a za jedan je proveden postupak javne nabavke. Implementirali su se sljedeći projekti iz sektora okoliša : detaljna hidrogeološka istraživanjima za potrebe zahvatanja dodatnih količina podzemnih voda u izvoruštu "Vrelo" – Mionica, izgradnja rezervoara za akumulaciju pitke vode "Fazlići" i rekonstrukcija postojećeg vodovodnog sistema Gradačac sa okolnim naseljima – Nova industrija i Ledenice Donje i Gornje. Za projekt rekonstrukcija postojećeg vodovodnog sistema Gradačac sa okolnim naseljima – Okanovići faza I, proveden je postupak javne nabavke. Ugovor između Općine Gradačac i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije potpisana jer nije usvojen Program ulaganja vodnih naknada za 2018.godinu.

Iz sektora zaštite okoliša, implementiran je i projekt rekonstrukcije vodovodne mreže na Gradskom Trgu i izgradnja oborinske odvodnje u dvije ulice ukupne vrijednosti 54.518,00 KM kao i projekt sanacije klizišta Karajlići u MZ Kerep u iznosu od 85.000,00 KM, koji su sufinansirani od strane UNDP-a.

Što se tiče sektorskih ciljeva, tokom 2017. godine došlo je većeg pomaka u ostvarenju istih. Sketorski cilj 1 „Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama“ je premašen došlo je i do povećanja broja radnih mjesta za 50 kao i sektorskog cilja „Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka odizvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%“ koji je premašen. To potvrđuju i izvještaji nadležnih institucija, čiji indeksi ostvarenja u sektru razvoja privrede, prezentuju rezultate rada sinergije privrednika i lokalne zajednice. Jedan od najznačajnijih rezultata u kojem bilježimo rast, jeste broj zaposlenih na području općine Gradačac. Na kraju 2016.godine broj zaposlenih bio je 8.285 (izvor: izvještaj Porezne uprave FBiH) a u decembru 2016.godine 8.685 osoba te dolazimo do broja od 400 novouposlenih. Uzimajući u obzir, da je broj

stanovnika na području općine Gradačac 39.148 od čega je 27.192 radno sposobnih (izvor: izvještaj Federalnog zavoda za programiranje za 2017.godinu) može se zaključiti da je stepen zaposlenosti na zavidnom nivou odnosno da je 31,90%.

Broj nezaposlenih iz godine u godinu je sve manji. Po izvještaju Biroa za zapošljavanje Gradačac, broj nezaposlenih u decembru 2016.godine je 7.214 osoba a u decembru 2017.godine 6.596 što pokazuje da se broj nezaposlenih na evidenciji Biroa, smanjio za 618 osoba odnosno za 8,5%. Stepen nezaposlenosti na području općine Gradačac je 24%.

Veoma dobre rezultate razvoju privrede bilježe se i na polju uvoza, koji je za prvi 11 mjeseci 2017.godine (rezultati za decembar još nisu objavljeni) iznosi 297.843.932 KM a izvoz, takođe za period od 11 mjeseci, iznosi 330.978.707 KM. Mora se napomenuti, da je ovo prva godina u kojoj je izvoz veći od uvoza što pokazuje da je privreda u toku prošle godine doživjela tržišnu ekpanziju na polju izvoza. Za takvu činjenicu najviše je zaslužna metalna industrija a ponajviše automobiliška industrija koja je konstantno bilježi povećanje broja sklopljenih ugovora sa sigurnim kupcima. Ako rezultate izvoza za prvi 11 mjeseci uporedimo sa rezultatima izvoza za 2016.godinu u iznosu od 309.915.000 bilježimo porast izvoza za 9,7%. Sigurno da je izvoz u decembru 2017.godine nastavio sa dobrim rezultatima tako da će konačni rezultati povećanja proizvodnje i izvoza biti još bolji.

Svi operativni ciljevi društvenog sektora su upotpunosti dostignuti ili djelimično. Što se tiče ekološkog sektora na četiri operativna cilja je rađeno i ciljevi su dostignuti i djelomično dostignuti osim na osim na operativnom cilju 4. Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine gdje na ovom operativnom cilju nije rađeno.

U pogledu uticaja realizacije Strategije na stanje makro pokazatelja u Općini Gradačac, tokom 2017. godine nije došlo do većih promjena. Značajno je istaći da se broj novozaposlenih svake godine povećava te da planirano zapošljavanje novih osoba ostaje u okvirima zadanih. Razlog za povećanje broja zaposlenih je povećanje proizvodnje privrednih subjekata kao i povećanje proizvodnje u oblasti poljoprivrede. Kao jedan od doprinosova koje je Općina pokušala obezbijediti je unaprjeđenje stanja putnih komunikacija kroz Industrijsku zonu.

U toku 2017.godine Općina Gradačac je obezbijedila BFC SEE certifikat. Program Certifikacije povoljnog poslovnog okruženja u jugoistočnoj Evropi / Business Friendly Certification South East Europe (BFC SEE) je jedinstven regionalni program za unapređenje konkurentnosti lokalnih samouprava koji se provodi u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji, Srbiji i Crnoj Gori. Program je namijenjen općinama i gradovima koji imaju odgovarajuće kapacitete i strateški su opredijeljeni da unaprijede poslovni ambijent, privuku investicije i podstaknu razvoj lokalne ekonomije. Formiran je Tim za provođenje procesa certifikacije koji je imao zadatku da prikupi neophodnu dokumentaciju ali da predloži i pripremi svu ostalu dokaznu dokumentaciju. Po konačnom izvještaju Općina Gradačac je ocijenjena sa 90,80 % ispunjenosti kriterija. Što se tiče izgradnje institucionalnih kapaciteta za učinkovito upravljanje razvojem, Općina Gradačac je tokom 2015.godine, osnovala Privredni savjet koji se sastoji od 15 osoba iz javnog i privatnog sektora. Zadatak ovog tijela je savjetodavna funkcija radi jačanja javno-privrednog dijaloga i unaprjeđenje stanja u privredi. U toku 2017.godine rad Privrednog savjeta je nastavljen tako da je u Konačnom izvestaju BFC SEE verifikatora rad Privrednog savjeta ocijenjen sa 100% ispunjenosti kriterija.

Kada je riječ o zaključcima i korektivnim akcijama u pogledu prethodne godine, najveće prepreke ili teškoće su se odnosile na obezbjeđenje finansijskih sredstava od viših nivoa vlasti, odnosno određenih saglasnosti o sufinansiranju strateških projekata bitnih za projekte sa velikim ciljnim grupama, što upućuje na to da će u narednom periodu biti neophodno pokrenuti još određenih aktivnosti kako bi se otklonile prepreke za implementaciju projekata.

1. UVOD

Cilj ovog izvještaja je da na jednostavan i jasan način predstavi rezultate implementacije Strategije razvoja općine Gradačac tokom 2017. godine. Njegova svrha je, također, da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o strateškim prioritetima i operativnim ciljevima u narednim godinama. U tom smislu, ovaj dokument sadrži pouke i preporuke za budući rad i predlaže mјere za poboljšanje procesa i rezultata implementacije Strategije.

Strategiju integriranog razvoja općine Gradačac za period 2014-2023. godine izradio je Razvojni tim Općine u periodu januar – decembar 2013. godine, u okviru Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP).

Strategija razvoja općine Gradačac usvojena je u januaru 2014. godine na XI redovnoj sjednici Općinskog Vijeća, održanoj dana 28.01.2014. godine. Kao operativni instrument za realizaciju strategije, općina priprema trogodišnji plan implementacije (1+2) svake godine od usvajanja strategije. Detaljni plan implementacije za 2017.-2019.godinu je pripremljen i objavljen je na web stranici općine.

Ovaj izvještaj odnosi se na implementaciju strateških, odnosno sektorskih, prioritetnih projekata u 2017. godini, koji se, po MiPRO metodologiji, planiraju uz konsultacije sa svim bitnim akterima u zajednici u svim fazama implementacije strategije.

Nosilac izrade trogodišnjeg Plana implementacije (1+2) kao i izvještaja je Odsjek za upravljanje razvojem i energetsku efikasnost, koji u Općini Gradačac obavlja funkciju jedinice za upravljanje razvojem. Izvještaj je pripremljen u saradnji sa predstavnicima svih unutrašnjih organizacionih jedinica općine.

Podaci o implementaciji se kontinuirano prikupljaju tokom cijelokupnog perioda koji pokriva ovaj izvještaj i to korištenjem alata za praćenje implementacije Strategije (Excel tabela za praćenje projekata) i na osnovu definisanih sektorskih i makroekonomskih pokazatelja (SMI tabela). Podaci se timski analiziraju, na osnovu čega se priprema kvalitativni osvrt na posmatrani period implementacije, kao i pouke i preporuke za naredni period.

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

2.1. Vizija

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana je sljedeća vizija:

Ovo je GRADAčac:

Zajednica obrazovanih, inovativnih, ekološki osvještenih, sigurnih i ravnopravnih građana, koji razvijenim poduzetničkim duhom i naprednom društveno-poslovnom infrastrukturom, njeguju tradiciju i promoviraju nove vrijednosti i mogućnosti, te grade temelje za odgovorno partnerstvo u razvoju severo-istočne BiH.

2.2. Strateški ciljevi

Strategijom razvoja općine Gradačac za period 2014 – 2023. godine, definirana su četri strateška cilja:

Strateški cilj 1: Razvijeno poduzetništvo u sektoru metalne, tekstilne, prehrambeno – prerađivačke, drvne i građevinske industrije, a naročito u izvozno orijentisanim djelatnostima čime su izgrađeni kapaciteti za aktivno i odgovorno partnerstvo u razvoju sjeveroistočne BiH.

Strateški cilj 2: Modernizovana i standardizovana poljoprivredna proizvodnja (u skladu sa savremenim evropskim i svjetskim standardima) koja predstavlja prepoznatljivu konkurentnu prednost.

Strateški cilj 3: Dobro organizovana i efikasna općinska administracija, koja obezbjeđuje razvijenu infrastrukturu i aktivnosti u sektorima obrazovanja, sporta, kulture, zdravstva i socijalne sigurnosti, čime se osiguravaju uslovi za rad i zadržavanje visokoobrazovanog i mladog kadra na području općine Gradačac.

Strateški cilj 4: Unaprijeđen kvalitet življenja građana, zaštićen okoliš, moderna komunalna i turistička infrastruktura, kao i promocija prepoznatljivih proizvoda našeg podneblja, uz kontinuirano povećanje energetske efikasnosti i upotrebu obnovljivih izvora energije.

2.3. Sektorskiciljevi

Strateški prioriteti za razvoj općine su: ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštita životne sredine. U okviru ovih sektora, definisani su sljedeći ciljevi:

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama.

Sektorski cilj 2: Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.

Sektorski cilj 3: Najmanje 10 novih MSP sa najmanje 100 novozaposlenih do 2018. godine.

Sektorski cilj 4: Do kraja 2018. godine 500 proizvođača zadovoljava EU standarde u poljoprivrednoj proizvodnji

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. godine novih 50.000 sadnica voća, 5.000 m² plastenika i 40 muznih grla uz povećanje obima proizvodnje i prihoda za najmanje 10%.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Do 2018. god. unaprijediti sportsko- kulturni život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja za 15% i sportsko-rekreativnih aktivnosti za 20%.

Sektorski cilj 2: Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015.g.

Sektorski cilj 3: Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018. god

Sektorski cilj 4: Uspostaviti mehanizme unaprijeđenja kvaliteta života mlađih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. god.

Sektorski cilj 5: Do 2018. god. poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

Sektorski cilj 1: Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 2: Do kraja 2018. godine smanjeno zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.

Sektorski cilj 3: Do 2018. god. unaprjeđen sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Gradačac za 30.000 ekvivalent stanovnika

Sektorski cilj 4: Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine

Sektorski cilj 5: Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac.

Sektorski cilj 6: Unaprjeđenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.

2.4. Ključni planirani prioriteti i fokusi za posmatrani godišnji period (2017. godina)

Ključni prioriteti ekonomskog sektora

U skladu sa definisanim sektorskim ciljevima, ključni prioriteti ekonomskog sektora za 2017. godinu jesu projekti povećanja proizvodnje u sektoru mljekarstva i voćarstva. Fokusiranjem na ovu vrstu projekata općina bi unaprijedila sektor poljoprivrede, što doprinosi realizaciji sektorskog cilja 4 a sami tim i stvorila preduslove a poboljšanje standarda i kvaliteta života građana na području naše općine. Naredni prioritet ekonomskog razvoja je povećanje broja zapolenih. Tako je u toku 2017.godine došlo do znatnog povećanja broja radnih mjeseta zahvaljujući povećanju proizvodnje i unaprjeđenje komunalne infrastrukture u Industrijskoj zoni ali i u ostalim dijelovima općine Gradačac.

Ključni prioriteti društvenog sektora

U društvenom sektoru za 2017. godinu ključni prioriteti su: izgradnja Gradskog trga, dovršetak izgradnje stambene zgrade Lamela A6, rekonstrukcija lokalnog puta u MZ Medića Donja - faza II i izgradnja prilaznog puta u MZ Jasenica (dionica Jasenice - Ploče). Ovi projekti su u direktnoj vezi sa sektorskim ciljem društvenog sektora koji glasi „Do 2018. godine poboljšati sigurnost građana kroz unaprjeđenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%“

Fokusiranjem na ovu vrstu projekata Općina Gradačac se opredijelila na projekte koji doprinose sigurnosti njenih građana.

Ključni prioriteti sektora okoliša

U sektoru okoliša za 2017. godinu ključni prioriteti su: izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže, rekonstrukcija vodovodne mreže na Gradskom Trgu i izgradnja oborinske odvodnje u 2 ulice, izgradnja rezervoara za akumulaciju pitke vode "Fazlići", izvođenje radova na rekonstrukciji postojećeg vodovodnog sistema Gradačac sa okolnim naseljima – Nova Industrija i Ledenice Donje i Gornje, općina Gradačac, detaljna hidrogeološka istraživanja za potrebe zahvatanja dodatnih količina podzemnih voda u izvoristu "Vrelo" – Mionica, regulacija korita rijeke Gradašnice. Ovi projekti su u

vezi sa sektorskim cilje 1 sektora okoliša koji glasi „Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac i sektorskog cilja 4 „Usvajanjem planske dokumentacije do 2018. godine, stvoreni preduslovi za realizaciju novih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije i monitoring životne sredine“

Fokus i ključni prioriteti ekološkog sektora za 2017.godinu bili su obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdijevanje putem javnog vodovoda, smanjiti zagadenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada, unaprijediti sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. S tim u vezi u implementaciji je najbitniji projekat za ovaj sektor. U toku 2017.godine radilo na provođenju aktivnosti na obezbjedjenju efektivnosti Ugovora koji je potpisala BiH i EBRD (Evropska banka za obnovu i razvoj) a odnosi se na projekat Vodosnabdijevanja južnog dijela općine Gradačac. U septembru 2017.godine Općinsko vijeće Općine Gradačac usvojilo je Odluku o vodosnabdijevanju, koja između ostalog reguliše uslove i način vodosnabdijevanja korisnika pitkom vodom, održavanje i razvoj sistema vodosnabdijevanja, uslove i način korištenja tog sistema, kao i prava i obaveze davaoca i korisnika usluge vodosnabdijevanja.

U decembru 2017.godine potписан je Ugovor o podršci projektu između Federacije BiH, Općine Gradačac i Evropske banke za obnovu i razvoj, koji reguliše obaveze Federacije BiH i Općine. Ovim Ugovorom, Federacija BiH i Općina Gradačac ce pružati svu potrebnu pomoći i saradnju JP dd Komunalac i omogućiti im da izvršavaju sve svoje obaveze prema Ugovoru o zajmu i Sida ugovoru o grantu.

Na 6.sjednici Općinskog vijeća koja je održana dana 15.06.2017.godine, usvojena je Odluka o kupovini dionica emitenta JP Komunalac dd Gradačac, kojom su data ovlaštenja Općinskom načelniku da izvrši izbor brokerske kuće putem koje će se izvršiti kupovina vrijednosnih papira – dionica, u ime i za račun Općine Gradačac. Shodno navedenoj Odluci, izvršena je kupoprodaja dionica izvan berze od dioničara Peštalić Nurdina i Prljača Nasera. Nakon sprovedene kupoprodaje, Općina Gradačac je postala dvotrećinski dioničar u JP Kumunalac dd Gradačac, stekavši ukupno 29.976 dionica ili 67,7011% od ukupnog broja dionica. Trenutno je u toku postupak odobravanja javne ponude za otkup preostalih dionica JP Komunalac dd Gradačac od strane Komisije za vrijednosne papire. Na 23.vanrednoj Skupštini JP Komunlac dd Gradačac, donešena je Odluka o smanjenju osnovnog kapitala Društva, čime se izvila pravnosnažna sudska presuda Kantonalnog suda u Tuzli. Ovom Odlukom je vrijednost dionica sa 82 KM na 31 KM.

U decembru 2017.godine pripremljen Ugovor o javnim vodnim uslugama između Opcine Gradačac i JP Komunalac Gradačac. Navedenim Ugovorom definisu se standardi kvalitete javnih vodnih usluga koje JP Komunalac pruža korisnicima na području općine a koji će osigurati kontinuirano pružanje javnih vodnih usluga svim korisnicima u skladu sa primjenjivim državnim standardima kvalitete i relevantnim EU direktivama kao i međusobna prava i obaveze u vezi sa upravljanjem mrežom i pružanjem javnih vodnih usluga sa ciljem postizanja efikasnosti i održavanja pozitivnih finansijskih rezultata JP Komunalac Gradačac. Na sjednici Općinskog vijeća održanoj u februaru 2018.godine, data je saglasnost Općinskom načelniku da potpiše Ugovor o javnim vodnim uslugama sa JP Komunalac Gradačac.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila je prijedlog odluke, a Predstavnički dom (30.10.2017.godine) i Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (09.11.2017.godine) usvojili Odluku o prihvatanju zaduženja po Ugovoru o zajmu između BiH i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za realizaciju Projekta vodosnabdijevanja Gradačac.

U proteklom periodu se radilo na pripremama i projektovanju kanalizacije u sjevernom dijelu općine i zamjene azbest cementnih cijevi i cijevi nedovoljnog profila u sjevernom dijelu općine te je i taj dio projekta završen. Ovom aktivnošću završeno je priprema projekta na polju izrade projektne dokumentacije. Koja je preduslov za obezbjeđenje svih neophodnih dozvola potrebnih za početak radova na implementaciji projekta vodosnabdijevanja općine Gradačac.

Sredinom februara 2018.godine pokrenut je postupak javne nabavke odabira najpovoljnijeg ponuđača po procedurama EBRD-a za T1 -izgradnja potisnog cjevovoda KKO-PS4. Vrijednost javne nabavke je 600.000

EUR bez PDV-a. U toku meseca maja očekuje se potpisivanje ugovora sa izvođačem radova a u junu mjesecu ove godine uvođenje u posao.

U junu mjesecu 2017.godine Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, podnešen je zahtjev za dodjelu koncesije za eksploraciju vode na izvoruštu Domažić. Krajem decembra mjeseca vođeni su koncesioni pregovori te se te u narednom periodu očekuje da Vlada TK usvojiti ugovor o dodjeli koncesije

2.5. Zbirni pregled prioritetnih projekata i okvira za njihovo finansiranje obuhvaćenih Planom implementacije 2017-2019. godinu

Za planski period 2017-2019. godine ukupno je planirano 72 projekta. Posmatrajući po razvojnim sektorima za period 2017-2019. godine, u sklopu ekonomskog sektora je ukupno planirano 14 projekata, u društvenom sektoru 41 projekat te u sektoru okoliša 17 projekata. Za realizaciju ovih projekata planirano je ukupno 7.985.379,00 KM, od toga iz vlastitih izvora 2.931.681,00 KM, iz eksternih 5.053.698,00 KM. Pri tome ukupna kapitalna ulaganja u razvojne projekte planom čine 39% ukupnog planiranog općinskog budžeta. U nastavku je grafički prikaz strukture planiranih projekata po broju projekata po sektorima, izvorima finansiranja i finansijskim parametrima po sektorima. Neophodno je napomenuti da su se tokom 2017.godine radile dvije izmjene i dopune Budžeta za 2017.godinu a sve u cilju što efikasnijeg planiranja ali i dopunavanja budžeta sa novim projektima koji su uvršteni na zahtjev građana ili zbog finansiranja projekata od strane viših nivoa vlasti.



Što se tiče izvora eksternog finansiranja, najznačajniji predviđeni izvori za period 2017-2018. godine su iz poticaja povećanju mljekarstva i voćarstva kao i sredstava Turske razvojne agencije TIKA koja je finansirala izgradnju Gradskog trga u Gradačacu. Neophodno je napomenuti i da je u toku 2017.godine implementiran projekt rekonstrukcije postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u koji je Češka razvojna agencija uložila cca 1.000.000 EUR. Projekta je završen u julu 2017.godine a Općina Gradačac je za ovaj objekat dobila Upotrebnu dozvolu kao potvrdu da je projekt uspješno implementiran.

Planirano je da se najveći dio sredstava utroši u okviru društvenog sektora, gde su sadržani i najveći projekti putne infrastrukture, u ukupnom iznosu od 3.827.755,00 KM od čega iz budžeta 2.270.323,00 KM (59 %), a iz eksternih izvora 1.557.432,00 KM (41 %).

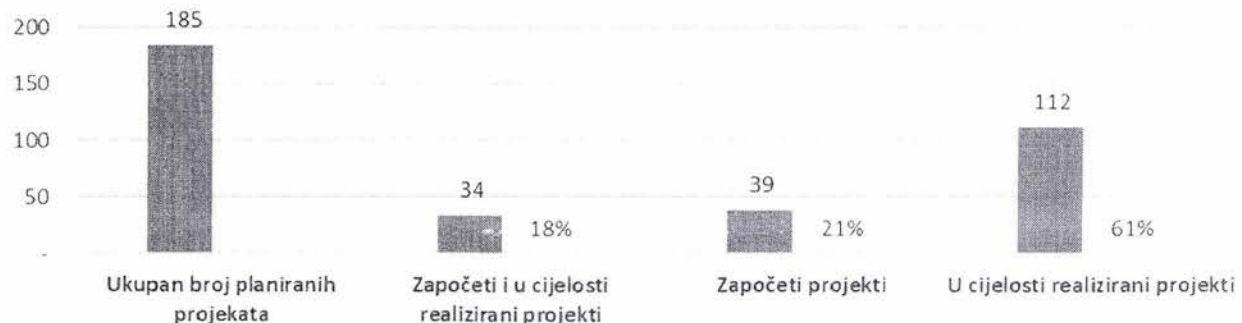
3. PREGLED IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE RAZVOJA

3.1. Sažet osvrt na prethodni period implementacije

Od početka realizacije razvojne Strategije u potpunosti je završeno 112 projekta, što je 61 % od ukupno planiranih 185 projekata.

U nastavku je grafički prikaz implementacije broja projekata.

Pregled broja planiranih i realiziranih projekata od početka realizacije strategije



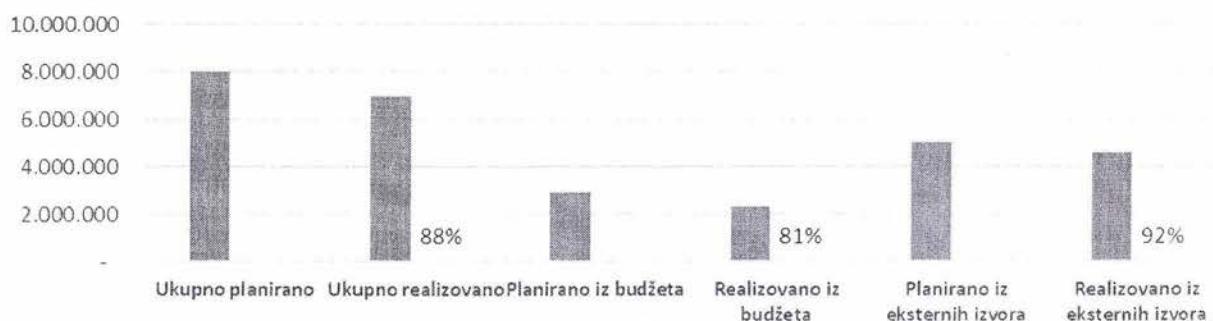
Ukupna vrijednost planiranih projekata za predhodne izvještajne godine je je 32.093.228,65 KM, dok je vrijednost u potpunosti završenih projekata kao i projekata koji su još uvijek u procesu realizacije 15.026.659,00 što čini ukupno je 47 % realizacije planiranog.

U strukturi vrijednosti ukupnog broja planiranih projekata za 2017.godinu u iznosu od 7.985.379,00 KM iz općinskog budžeta je planirano 2.931.681,00 KM (37%) dok je 5.053.698,00 KM (63%) predviđeno iz ekternih izvora.

Kada je riječ o strukturi realiziranih projekata, od ukupnog broja u potpunosti završenih projekata ili projekata koji su još uvijek u procesu realizacije, vrijednost od 2.364.524,00 (34 %) je realizirana iz općinskog budžeta dok je 4.626.763,00 KM (66 %) realizirano iz eksternih izvora. Pri tome u strukturi vrijednosti u potpunosti realiziranih projekata, iz općinskog budžeta je realizirano 2.146.816,00 (47 %) a potpune realizacije projekata sa sufinansiranjem iz eksternih izvora u 2017.godine je 2.431.838,00 KM (53 %)

U nastavku je grafički prikaz finansijske implementacije projekata.

Planirane i realizovane finansijske vrijednosti projekata od početka realizacije strategije

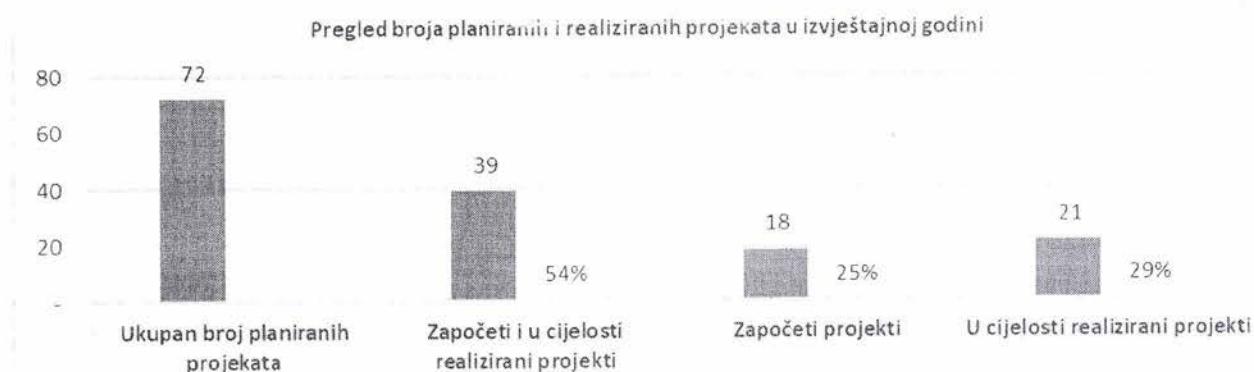


Posmatrajući realizaciju ukupnog broja započetih i u potpunosti završenih projekata, od početka realizacije Strategije, može se zaključiti da je postignuta visoka realizacija. Mada na procenat realizacije ukupnog broja projekata utiču brojni faktori ipak se može zaključiti da je Općina Gradačac jedna od naprednih općina koja je uspjela izdvojiti velika sredstva iz budžeta općine ali i iz viših nivoa vlasti. Jedan od načina kojim je Općina Gradačac dostigla visok stepen realizacije projekata jeste dobro planiranje, kvalitetan timski rad kao i napredno poznavanje pisanja projektih aplikacija i obezbjeđenje sredstava sa viših nivoa vlasti Odsjeka za upravljanje razvojem i EE.

3.2. Pregled implementacije Strategije u izvještajnoj 2017 godini

Planom implementacije za 2017. godinu i Budžetom Općine Gradačac, planirano je 72 projekata. U toku 2017.godine na zahtjev građana i uz podršku Općinskog vijeća gradačac urađenu dvije izmjene i dopuna budzeta za 2017.godinu.

U nastavku je grafički prikaz realizacije po projekata.



Tokom prethodne godine se odustalo od jednog projekta (zaustavljeni projekt). Glavni razlog za odustajanje od ovih projekata su nedostajuća sredstva od viših nivoa vlasti odnosno ne objavljivanje poziva federalnih ministarstava.

Kada je riječ o finansijskoj realizaciji, ukupna realizacija projekata je 88 % u odnosu na plan. Pri tome u strukturi realiziranih projekata 34 % se odnosi na finansiranje iz općinskog budžeta dok je 66% iz eksternih izvora finansiranja. Upoređujući planiranu strukturu po izvorima finasiranja gdje je u planu implementacije bilo predviđeno za 2017 godinu 37% iz općinskog budžeta, a 63% iz ekternih izvora finansiranja može se zaključiti da se u toku 2017.godine utrošilo više sredstava iz eksternih izvora.

U nastavku je grafički prikaz finansijske realizacije po sektorima.



U tabelama u nastavku je dat detaljan prikaz ukupno realizovanih projekata u odnosu na planirano, ukupno i po sektorima:

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekata u 2017.godini (svi sektori)

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	72	7.985.379	2.931.681	5.053.698
% struktura finansiranja od A				

U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	39	6.991.287	2.364.524	4.626.763
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	54%	88%		
% struktura (od B)			34%	66%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	18	2.412.633	217.708	2.194.925
% djelimično realiziranih projekata (od A)	25%	30%		
% struktura (od C)			9%	91%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	21	4.578.654	2.146.816	2.431.838
% u cijelosti završenih projekata (od A)	29%	57%		
% struktura (od D)			47%	53%

Tabela 2. Finansijska projekcija planiranih i ostvarenih projekata raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije.

Oblast	Zbir finansijskih vrednosti projekata		Struktura finansiranja realizovanih projekata	
	Planirano	Realizovano	Budžet (%)	Ostalo (%)
Društveni razvoj	3.827.755	3.099.568	55%	45%
Ekonomski razvoj	2.156.431	1.990.526	23%	77%
Ekološki razvoj	2.001.193	1.901.193	11%	89%
Ukupno	7.985.379	6.991.287	34%	66%

2017 % po planu implementacije

Sektor ekonomskog razvoja

U sektoru ekonomskog razvoja za 2017. godinu planirana je 14 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 2.001.193 KM a izdvojeno je 1.901.193 KM što je 95% planiranog iz budžeta općine. U ovom sektoru preostala sredstva koja su namenjena za realizaciju projekata, su bila realizirana iz općinskog budžeta. Navedeni projekati odnose se na poticaje od strane Ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva TK i federalnog ministarstva poljoprivrede a koji se ostavaju putem Općinske službe za budžet, privredu i finansije.

Tabela 3. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u ekonomskom sektoru u 2017.godini

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	14	2.001.193	201.193	1.800.000
% struktura finansiranja od A			10%	90%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	3	1.901.193	201.193	1.700.000
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	21%	95%		
% struktura (od B)			11%	89%

C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	2	1.700.00		1.700.00
% djelimično realiziranih projekata (od A)	14%	85%		
% struktura (od C)				
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	1	201.193	201.193	0
% u cijelosti završenih projekata (od A)	7%	10%		
% struktura (od D)			100%	0%

Društveni sektor

U društvenom sektoru za 2017. godinu planiran je 41 projekat. Iz prethodnih godina su prenešeno 6 projekata čija je realizacija nastavljena u prethodnoj godini a započeto je 23 projekata. Od toga je tokom prethodne godine u potpunosti realizirano 46 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 3.827.755 KM a izdvojeno je 3.099.568 KM što je 71 % od planiranog. U ovom sektoru sredstva koja su namenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog budžeta ali ili eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabeli u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2017. godinu u oblasti društvenog sektora su u domenu putne infrastrukture: Izgradnja saobraćajnice u MZ Međića Donja – faza II u ukupnom iznosu od 582.460 KM. U toku 2017. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinsaniranjem novih projekata i uz podršku Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojena dva rebalansa (izmjena i dopuna) Budžeta za 2017.godinu. Implementirani projekti nalaze se u Strategiji razvoja općine Gradačac za period 2014-2023. godine.

Tabela 4. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u društvenom sektoru 2017. godini.

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	41	3.827.755	2.270.323	1.557.432
% struktura finansiranja od A			59%	41%
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	29	3.099.568	1.703.166	1.396.402
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	71%	81%		
% struktura (od B)			55%	45%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	14	712.633	217.708	494.925
% djelimično realiziranih projekata (od A)	34%	19%		
% struktura (od C)			31%	69%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	15	2.386.935	1.485.458	901.477
% u cijelosti završenih projekata (od A)	37%	62%		
% struktura (od D)			62%	38%

Sektor zaštite okoliša/životne sredine

U sektoru okoliša/zaštite životne sredine za 2017. godinu planirano je 17 projekata. Iz prethodnih godina su prenešeno je 1 projekata čija je realizacija nastavljena i 2017. godini a započeta su 6 projekata. Od toga je tokom prethodne godine u potpunosti realizirano 7 projekata. Za realizaciju ovih projekata je planirano 2.156.431 KM a izdvojeno je 1.990.526 KM što je 92%. U ovom sektoru sredstva koja su namijenjena za realizaciju projekata su bila realizirana uglavnom iz općinskog ali i eksternih izvora (Detaljne informacije su prikazane u tabalema u nastavku teksta).

Najznačajniji projekti u 2017. godinu u oblasti okoliša/ zaštite životne sredine su u domenu izgradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže za koje će biti sredstva obezbijedena putem kredita od EBRD banke, rekonstrukcija prečistača otpadnih voda za koje su obezbijedena grant sredstva od Češke razvojne agencije u ukupnom iznosu od 1.000.000 EUR-a sa sufinansiranje iz budžeta općine Gradačac u iznosu od 474.000 KM za grube građevinske radove, sanacija postojeće deponije komunalnog otpada Višnjik na lokalitetu Žrnići sa izgradnjom pratećih objekata prilagođenih sanitarnom konceptu odlaganja do njenog zatvaranja (projekat prenešen u 2017.godinu)

Tabela 5. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u sektoru okoliša/ zaštite životne sredine u 2017.godine

PREGLED (cijeli i djelimično realizirani projekti)	Broj projekata	Ukupno	Iz budžeta	Iz eksternih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekata	17	2.154.431	460.165	1.696.266
% struktura finansiranja od A			21%	79%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj u cijelosti ili djelimično realiziranih proj.	7	1.990.526	460.165	1.530.361
% u potpunosti ili djelimično realiziranih projekata (od A)	41%	92%		
% struktura (od B)			23%	77%
C. Ukupan broj djelimično realiziranih projekata	2	0	0	0
% djelimično realiziranih projekata (od A)	12%	0%		
% struktura (od C)			0%	0%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekata	5	1.990.526	460.165	1.530.361
% u cijelosti završenih projekata (od A)	29%	92%		
% struktura (od D)			23%	77%

3.3 Ključni rezultati i ostvareni progres

Na osnovu svih prikupljenih i obrađenih podataka o implementaciji projekata u izveštajnom periodu može se zaključiti da su godišnji rezultati vidljivi prije svega kroz realizaciju projekata kapitalnih investicija u infrastrukturu (modernizacija puteva, vodovodne i kanalizacione mreže). Najveći progres je ostvaren u oblasti društvenog sektora i zaštiti i unapređenju životne sredine. U oblasti društvenog razvoja od planiranih 41 projekata, započeto je sa 29, a u potpunosti završeno 16. U okviru društvenog sektora, realizuju se značajni kapitali projekti koji doprinose boljim uslovima života u

Općini Gradačac, ali i unapređenju poslovnog okruženja. U oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, započeto je 7 projekata od kojih su 5 u potpunosti završeni.
U okviru ekonomskog sektora, definisano je pet ciljeva, od kojih potpuno ostvareno 2- SC 1 i SC2.

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: *Do 2018. godine najmanje 100 novozaposlenih radnika u postojećim i novim industrijskim zonama*

Planirano je da se u 2017.godini povećan broj zaposlenih za najmanje 50.
U toku 2017.godine došlo je do upošljavanja najmanje 50 novih radnika. Operativni cilj 1 je postignut.

Sektorski cilj 2: *Do 2018. godine povećati obim izvoza i dohotka od izvoza u oblastima metalne i tekstilne industrije te poljoprivredne proizvodnje za najmanje 10%.*

U 2017. godini planirano je povećanje broja preduzeća koja vrše izvoz za jedno a planirano je da se broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz poveća za 2.

U toku 2017.godine broj preduzeća koje vrše izvoz povećan je za 1 a broj poljoprivrednih proizvođača koji vrše izvoz je povećan za 2.

Operativni cilj 2 je premašen.

Projekti na sektorskim ciljevima 3, 4 i 5 u okviru ekonomskog razvoja, nisu planirani u 2017.godini. Razloge je nedostatak finansijskih sredstava za ovu namjenu kao i nepostojanje javnih poziva na kojima bi se aplicirali projekti iz ovog sektorskog cilja.

U okviru društvenog sektora, definisano je pet sektorskih ciljeva, koji su djelimično ili u potpunosti ostvareni.

Sektorski cilj 1: *Do 2018. god. unaprediti sportsko-kulturnog život građana stvaranjem prostornih i tehničkih uslova za povećanje broja tradicionalnih, kult. i obraz. događaja za 15% i sport.-rek. aktivnosti za 20%.*

U 2017.godini planirano je 47 tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja, 5700 građana će prisustvovati je tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima i 2600 korisnika će biti na sportsko rekreativnim događajima.

U toku 2017.godine broj tradicionalnih, kulturnih i obrazovnih događaja povećan ostao je 47, broj građana koji su prisustvovali tradicionalnim, kulturnim i obrazovnim događajima povećan je 5700 i broj korisnika sportsko rekreativnih aktivnosti je 2600. **Operativni cilj 1 društvenog sektora cilj je postignut.**

Sektorski cilj 2: *Obuhvatiti svu djecu predškolskog uzrasta pred polazak u osnovnu školu programom predškolskog obrazovanja do kraja 2015 god.*

U 2017.godini planirano je da bude urađena 1 nova učionica i da se 430 djece obuhvati predškolskim obrazovanjem.

U toku 2017.godine 430 djece obuhvati predškolskim obrazovanjem.

Operativni cilj 2 u potpunosti postignut.

Sektorski cilj 3: *Unaprijediti kvalitet pružanja javnih usluga u oblastima građanskih stanja za 15% do 2018 god.*

U 2017.godini planirana je završetak izgradnje matičnog ureda i broj korisnika koji će koristiti online uslugu će biti 200 te će broj zadovoljnih građana biti 350.

U toku 2017.godine pripremljen je nastavak rekonstrukcije prostorija matičnog ureda te je urađena anketa o kvalitetu usluga javne uprave.

Operativni cilj 3 postignut.

Sektorski cilj 4: Uspostaviti mehanizme unapređenja kvaliteta života mlađih, stanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti i poboljšati uslove života za najmanje 100 porodica u stanju socijalne potrebe do 2018. godine.

Planirano je da se u 2017. godini 40 romskih porodica stambeno zbrine, za 10 porodica poboljšaju uslovi života i održi 1 sajam obrazovanja.

U toku 2017. godine stambeno je zbrinuto 5 romskih porodica, za 10 porodica u kolektivnom centru Duren poboljšani su uslovi života i održan je 1 sajam obrazovanja.

Operativni cilj 4 je djelimično dostignut.

Sektorski cilj 5: Do 2018. godine poboljšati sigurnost građana kroz unapređenje infrastrukture i stvaranje uslova za smanjenje broja nesreća i broja društveno neprihvatljivog ponašanja za 20%.

U 2017. godini za elementarne nepogode, predviđena visina štete iznosiće 50.000,00 KM broj pasa latalica je 500, broj saobraćajnih nesreća 120 i broj krivičnih djela narušavanja javnog reda i mira je 155.

U toku 2017. godine visina štete prouzrokovana prirodnim nepogodama nije bilo, nije bilo ljudskih žrtava uzrokovanim minama, broj pasa latalica na javnim površinama smanjen je na 500, saobraćajnih nesreća na području općine Gradačac bilo je najmanje 100.

Operativni cilj 5 društvenog sektora je djelimično dostignut.

U okviru zaštite i unapređenja okoliša definisano je 6 ciljeva

Sektorski cilj 1: Do kraja 2018. godine obezbijediti kontinuirano i kvalitetno vodosnabdevanje putem javnog vodovoda za najmanje 30.000 stanovnika općine Gradačac.

Planirano je da u 2017. godini kapacitet distribucije pitke vode bude 140l/s, gubici vode u sistemu vodosnabdevanja da se smanje za 20,00%, a broj novih priključaka na sistem za vodosnabdevanje je bude 200.

U toku 2017. godine vršena je izgradnja vodovodne mreže u dužini od 2800 m, na povećanje kapaciteta distribucije pitke vode nije rađeno, gubici vode su ostali na 50% i broj priključaka vode na sistem vodosnabdevanja je povećan za najmanje 40.

Operativni cilj 1 ekološkog sektora u potpunosti ispunjen.

Sektorski cilj 2: Do kraja 2018. godine smanjeno zagađenje tla uspostavom održivog sistema prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 46.000 stanovnika općine Gradačac.

U 2017. godini planirano je da se jedna deponija ukloni, broj domaćinstava koje razvrstava otpad da bude 400 te da se razvrsta otpad pogodan za reciklažu u ukupnom iznosu od 10% od prikupljenog.

U toku 2017. godine uklonjene i sanirane 3 divlje deponije otpada, razvrstavanje otpada na mjestu nastanka nije započeto, nije sakupljan otpad pogodan za reciklažu.

Operativni cilj 2. nije upotpunosti dostignut.

Sektorski cilj 2: Do 2018. godine unaprijeden je sistem prikupljanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na području općine Gradačac za 30.000 ekvivalent stanovnika

U 2017. godini planirano je da se izgradi 1500m kanalizacione mreže i da se 80 novih korisnika priključi na kanalizacionu mrežu.

U 2017. godini nije rađeno proširenje kanalizacione mreže ali je priključeno najmanje 10 novih korisnika i završena je rekonstrukcija postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Operativni cilj 3. nije upotpunosti dostignut.

U 2017. godini se na sektorskem cilju 4. u okviru sektora zaštite okoliša, nije radiilo, pa tako ne možemo govoriti o realizaciji tog cilja.

Sektrorski cilj 5: Do kraja 2018. god. realizacijom projekata energetske efikasnosti i korištenjem obnovljivih izvora energije smanjiti emisiju štetnih plinova i polutanata za 10 % na području općine Gradačac

U 2017. godini planirano je da će se smanjiti potrošnja energenata za 10%, emisija stakleničkih plinova za 5 javnih objekata za 5% te da će doći do uštede na energentu za 12% i električnoj energiji za 15%

U toku 2017. godine i dalje se bilježi procenat smanjenja potrošnje energenata za najmanje 5%, smanjena je potrošnja električne energije za 2% kao i energenata za 5%

Operativni cilj 5 je upotpunosti dostignut.

Sektorski cilj 6: Unapređenjem i zaštitom prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa povećana turistička ponuda općine Gradačac do 2018. godine.

Planirano je da u 2017. godini budu uređene 3 zelene površine, rekonstruisano 150m Aleje javora, broj kupača na jezeru je 400 i postavljeno 30 znakova turističke signalizacije.

U toku 2017. godine uređenu su dvije zele npovršine (Gradski prak i Park Stara Banja).

Operativni cilj 6 ekološkog sektora djelimično postignut.

3.4. Vertikalna i horizontalna usklađenost i nivo integrisanosti

Na osnovu prikazanih realizacija projekata i ostvarenja sektorskih ciljeva, vidljiva je međusobna integrisanost i povezanost sektorskih i strateških ciljeva. Uređenje poslovne infrastrukture u industrijskoj zoni, u okviru ekonomskog sektora, istovremeno ima i snažan uticaj na društveni razvoj, kroz stvaranje uslova za zapošljavanje i poboljšavanje standarda života građana.

U toku 2017. godine realizovani su projekti u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine, koji doprinose razvoju zajednice i poboljšanju uslova života građana - uređenje zelenih površina, izgradnja fekalne kanalizacije i rekonstrukcija javne rasvete.

U oblasti društvenog razvoja najviše se ulagalo u putnu infrastrukturu, što značajno doprinosi i ekonomskog i ekološkom sektoru.

Projekti koji se planiraju u narednom periodu biće u oblasti vodosnabdevanja -igradnja vodovodnog sistema u Južnom dijelu općine Gradačac (Domažić), rekonstrukcija dijela gradske azbestno-cementne vodovodne mreže, proširenje kanalizacione mreže čime će biti izgrađeno 135 km potisno-distributivne vodovodne mreže, izgrađeno 6 rezervoara, izgrađeno 14 pumpnih stanica, rekonstruisano 20 km gradske dotrajale AC vodovodne mreže i izgrađeno 15 km kanalizacione mreže što će doprineti boljim uslovima života stanovništva.

Za sve projekte koji su implementirani u toku 2017. godine Općina Gradačac je iz Budžeta Općine Gradačac izdvojila 2.931.681 KM dok je iz eksternih izvora obezbijedila 5.053.698 KM.

3.5 Institucionalni kapaciteti gradske uprave i saradnje sa bitnim akterima

Odsjek za upravljanje razvojem i energetsku efikasnost ima funkciju upravljanja razvojem. U Odsjeku je planirano 8 radnih mesta od kojih je trenutno popunjeno tri radna mesta i to za

1. Šef odsjeka za upravljanje razvojem i energetska efikasnost,
2. Stručni savjetnik za implementaciju međunarodnih investicionih projekata
3. Stručni saradnik za nadzor nad realizacijom infrastrukturnih projekata (dvije pozicije)
4. Stručni saradnik za implementaciju infrastrukturnih projekata
5. Stručni saradnik za upravljanje razvojem i strateško planiranje
6. Stručni saradnik za pravne poslove
7. Viši samostalni referent za analizu obaveza, vrednovanje i praćenje realizacije toka projekata,
8. Viši referent za pripremu projektnih aplikacija, vrednovanje, praćenje i analizu toka projekata,

Ljudski resursi zaduženi za razvoj, uglavnom zaposleni u Odsjeku za investicije, nadzor i EE i imaju sve neophodne kapacitete i vještine. U 2017. godini, zaposleni su pohađali veliki broj značajnih obuka, te stekli znanja i vještine za vođenje poslova koji su vezani za ovu oblast.

3. KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELI

Općina Gradačac se nalazi na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine i pripada Tuzlanskom kantonu. Općina zahvata južni i nešto jugoistočnog dijela srednje Posavine koja se proteže na dio sjeverne Bosne i padinski dio planina Majevice i Trebave i zauzima prostor od 218 km². U Gradačac je moguće doći asfaltnim putevima iz četiri pravca: Modriče, Bosanskog Šamca, Orašja i Ormanice. Udaljenost od Tuzle je 60 km, Sarajeva 180 km i Zagreba 341 km. Udaljenost od tuzlanskog aerodroma je oko 80 km. Na području općine Gradačac, živi 39.340 stanovnika¹, od čega je 8685 zaposlenih, dok je na evidenciji 6.596. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika je 2.950 KM. Prosječna neto plata je 607 KM. Prosječna plata u Gradačcu je niža nego u drugim, susjednim Općinama slične veličine iz razloga što je veći broj uposlenih u privredi, gdje je osnovica za obracun plata manja. BDP i prosečna plaća nisu se značajno menjale tokom posljednjih nekoliko godina.

U nastavku je dat tabelaran prikaz makropokazatelja za polaznu i izvještajnu godinu (ili zadnju godinu za koju su podaci dostupni). Popunjene su kolone za koje se moglo doći do podataka:

OSNOVNI INDIKATORI RAZVOJA	Indikator	Polazno stanje			Izvještajna godina 2017			Prosjek Kantona (ili RS)**		
		2012			Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž
Stanovništvo	broj	46132			39340					
Zaposlenih stanovnika	broj	6500	4200	2300	8685	5600	3085			
	%	45.90%	64.60%	35.40%	22%	64%	36%			
Nezaposlenih stanovnika	Broj	7580	4450	3130	6596	3718	2878			
	%	54.10%	59%	41%	16,8%	56%	44%			
Bruto domaći proizvod	iznos									
	po glavi	2846			2950					
Investicije na teritoriji JLS	iznos	1,448,77			6.991,2					
		9			87					
Broj preduzeća/1000 stanovnika	omjer	15			17					
Prosječna neto plaća u KM	iznos	600			607					
Broj učenika osnovnih i srednjih škola na hiljadu stanovnika	broj	135			119					
Socijalni transferi po glavi stanovnika	po glavi	5.35								
Broj ljekara/1000 stanovnika	omjer	0.39			0.45					
Iznos realizirnih sredstava za prioritete iz razvojne strategije	iznos	0			15.026,659					
DOPUNSKI INDIKATORI RAZVOJA*										
Udeo realiziranih kapitalnih investicija u budžetu JLS	omjer	16.63								

¹ Broj stanovnika, koji je za oko 4.300 stanovnika manji nego u 2013. godini, je zapravo podatak dobijen iz nezvaničnih rezultata popisa, a podci iz prethodnih godina su bile grube procjene.

Poljoprivrednih gazdinstava/1000 stanovnika	omjer						
Broj korisnika socijalne pomoći/1000 stanovnika	omjer		8				
Zdravstveno osiguranih lica u odnosu na ukupno stanovništvo	omjer						
Broj aktivnih članova u institucijama kulture	broj	1900	800	1100	2000	900	1100
Broj aktivnih članova u sportskim institucijama	broj	2500	1500	1000	2650	1600	1100
Pokrivenost domaćinstava sa pristupom kontrolisanoj vodi za piće	procenat	100%			100%		
Pokrivenost domaćinstava odvozom krutog otpada	procenat	49%			49%		
Broj naseljenih mesta bez asfaltirane putne komunikacije	broj	0			0		
Broj domaćinstava bez pristupa električnoj energiji	broj	0			0		
Emisija CO2 po glavi stanovnika	tona						

*Dopunski indikatori razvoja su funkciji praćenja ostvarenja strateških ciljeva/fokusa.

** Za one makro indikatore za koje nisu dostupni podaci za izvještajnu godinu uključuju se podaci za zadnju dostupnu godinu, a u tom slučaju se trebaju naglasiti umetanjem oznake „(+)“ u koloni „indikator“, npr. „broj (+)“.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Realizacija strategije u 2017. godini je na izuzetno zadovoljavajućem nivou. Ukupan procenat realizacije planiranih sredstava od 87%, prevazilazi očekivanja članova razvojnog tima i općinskog rukovodstva. Od ukupno planiranih 72 u realizaciji je 39 projekata od kojih je 36 u cijelosti završeno. Ako posmatramo ostvarenje sektorskih ciljeva, ocigledno je da su u 2017. godini neki ciljevi ispunjeni 100 i više procenata, ali ima i nekoliko sektorskih ciljeva, koji uopšte nisu sagledani u planu za 2017. godinu, pa tako nisu ni realizovani.

U 2017. godini urađen je značajan korak naprijed u uspostavljanju strateškog i institucionalnog okvira za upravljanje razvojem. S obzirom da se radi o četvrtoj godini implementacije strategije, koja podrazumijeva uspostavljanje novog sistemskog pristupa u okviru lokalne samouprave, može se reći da su postignuti rezultati, prije svega, u smislu unaprjeđenja procesa i jačanje kapaciteta zaposlenih za planiranje, monitoring i evaluaciju i izveštavanje o implementaciji važeće Strategije razvoja općine Gradačac. U trećoj godini implementacije Strategije:

- Pripremljen je treći trogodišnji plan implementacije, za period 2017-2019. godinu koji je usvojen i na Općinskom vijeću. Ovo je bilo značajno iskustvo za općinu, a pouke dobijene iz predhodnih procesa planiranja iskorištene su kao osnov za poboljšanja u narednim godinama.
- Pripremljeni su godišnji planovi implementacije po službama i odsjecima i stavljen je akcenat na projektni pristup, koji je u općini Gradačac u velikoj mjeri prihvaćen i ranije.
- Godišnje planiranje projektnih i redovnih aktivnosti je već redovna aktivnost.
- Postignut značajan napredak u saradnji sa privatnim sektorom. Formirani Privredni savjet koji osnovan u cilju jačanja javno-privatnog dijaloga i aktivnog uključivanja privatnog sektora u implementaciju projekata ekonomskog razvoja održava svoje redovne sastanke.

Na osnovu detaljne analize implementacije Strategije u 2017. godini može se zaključiti sledeće:

Od planiranih 72 projekta ukupan broj u cijelosti ili djelimično je realizirano 39 projekata.

- Realizovani su ključni projekti infrastrukturnog razvoja, uključujući izgradnju saobraćajnica i lokalnih puteva, vodovoda i kanalizacije, ali i saobraćajnice koje stavljuju u funkciju postojeće

industrijske zone (Industrijska zona) i time značajno povećavaju šanse za privlačenje investicija, otvaranje novih MSP i kreiranje novih radnih mesta.

- Struktura implementiranih projekata u 2017. godini u općini Gradačac ukazuje na jasno definisan strateški pristup, adekvatno planiranje budžeta, dobru procenu i realna očekivanja u smislu eksternih izvora. Realizacija velikog broja kapitalnih investicija, će imati velikog uticaja na ekonomski i društveni razvoj, a u narednim godinama očekuju se još konkretniji rezultati u smislu novoosnovanih preduzeća, povećanja broja radnih mesta, a samim tim i bolje vrednosti makropokazatelja.
 - U toku 2017. godine na inicijativu građana općine Gradačac za sufinansiranjem novih projekata i uz podršku Općinskog vijeća pokrenuta je inicijativa za povećanjem broja projekata. S tim u vezi na usvojeno je 2 rebalansa (Izmjena i dopuna) Budžeta za 2017.godinu. Skoro svi naknadno traženi projekti odnose se na društveni sektor i ekološki sektor.

U narednom planskom periodu posebnu pažnju treba posvetiti:

- Boljem planiranju projekata kako se ne bi radile izmjene i dopune budžeta za tekuću godinu
- Kvalitetnoj i blagovremenoj pripremi projektnih prijedloga i apliciranje na dostupne eksterne izvore finansiranja. Kao uslov za apliciranje projekata višim nivoima vlasti je obezbjeđenje neophodne projektne dokumentacije a što obavezuje i povećanje stavke u budžetu za pripremu projektne dokumentacije.
- Unaprojeđenju jačanja saradnje poslovnog sektora i Opštine. U toku 2017.godine Općina Gradačac je obzbijedila veoma važan certifikat na polju razvoja privrede – BFC certifikat
- Planirati projekte koji podrazumijevaju promociju Opštine i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja.
- U narednom planskom periodu staviti akcenat na razvoja poljoprivrede koja je od velikog značaja za stanovništvo općine Gradačac

5. ANEKSI

- Plan implementacije Strategije integrisanog razvoja 2017-2019. godine.
- Akcioni plan za predhodnu godinu

Obrazloženje

Na osnovu Strategije razvoja općine Gradačac usvojene na sjednici Općinskog vijeća održane 28.01. 2014. godine (“Službeni glasnik općine Gradačac br. 1/14) i usvojenog Pravilnika o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada općinske uprave i izvještavanju u Općini Gradačac, urađen je i prijedlog Izvještaja o ostvarenju godišnjeg plana implementacije Strategije razvoja općine Gradačac za 2017.godinu.

U prethodnom periodu, od usvajanja Strategije do danas su realizovani projekti započeti u ranijem periodu prije usvajanja dokumenta i dio projekata koji su obuhvaćeni Strategijom razvoja, u operativnom dijelu koji obuhvata period od 5 godina.

Osnovna svrha izrade izvještaja o realizaciji Strategije razvoja općine je, da se na osnovu prikupljenih podataka i informacija o statusu projekata iz godišnjeg plana implementacije, analizira da li su i koliko projektne intervencije doprinijele ostvarenju postavljenih ciljeva, odnosno u kojoj mjeri je postignut napredak u odnosu na plan i kakav će imati uticaj na krajnje korisnike u budućnosti, te da se o navedenom informišu relevantni subjekti.

U toku izrade izvještaja su korišteni podaci i informacije prikupljeni od nadležnih službi .

Za potrebe izrade Izvještaja o realizaciji Strategije razvoja Općine Gradačac, formiran je Koordinacioni tim za izradu Izvještaja o sprovođenju strateških planova i njihovoj realizaciji Zadatak Koordinacionog tima je koordinacija aktivnosti pripreme, praćenja i izvještavanja o napretku implementacije Strategije razvoja općine Gradačac.

Koordinacioni tim je uradio analizu do sada realizovanih aktivnosti i projekata u resoru nadležnih službi, a koji se odnose na programe i projekte iz postojeće Strategije razvoja općine Gradačac. Po urađenoj analizi urađen je pregled i izvještaj sa pregledom stanja realizovanih projekata, sa prikazom parametara o realizaciji.

**Općinska služba za urbanizam,
investicije i komunalne poslove**

Obrazloženje

Na osnovu Strategije razvoja općine Gradačac usvojene na sjednici Općinskog vijeća održane 28.01. 2014. godine (“Službeni glasnik općine Gradačac br. 1/14) i usvojenog Pravilnika o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada općinske uprave i izvještavanju u Općini Gradačac, urađen je prijedlog Plan kapitalnih investicija za 2018.godinu kao i Plan kapitalnih investicija za period 2018. – 2020.godina

Osnovni cilj izrade Plana kapitalnih investicija je usklađivanje razvojnih projekata sa realnim izvorima finansiranja za njihovu realizaciju.

Povezivanjem Plana kapitalnih investicija sa procesom strateškog planiranja i budžetiranja, projekti javnih investicija se stavljaju u funkciju ostvarivanja sektorskih politika i strateških ciljeva definisanih u okviru nadležnosti Općine Gradačac.

Na taj način omogućena je bolja povezanost između prioritetnih projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog budžeta.

Plan kapitalnih investicija za 2018.godinu kao i Plan kapitalnih investicija za period 2018.-2020.godina sadrži sve planirane projekte koji su definisani usvojenim Budžetom za 2018.godinu kao i usvojenim Okvirnim budžetom za 2018-2020.godinu.

**Općinska služba za urbanizam,
investicije i komunalne poslove**

Obrazloženje

Na osnovu Strategije razvoja općine Gradačac usvojene na sjednice Općinskog vijeća održane 28.01. 2014. godine (“Službeni glasnik općine Gradačac br. 1/14) i usvojenog Pravilnika o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada općinske uprave i izvještavanju u Općini Gradačac, urađen je prijedlog Plana implementacije i indikativnog finansijskog okvira za 2018.godinu kao i Plana imlementacije i indikativnog finansijskog okvira za period 2018. 2020.godina.

Plan implementacije sa indikativnim finansijskim okvirom je dokument kojim se definišu strateško-programski prioriteti za narednu godinu te se izrađuje Plan implementacije sa indikativnim finansijskim okvirom 1+2.

Navedenim dokumentom koji je ima ulogu i Akcionog plana rada jedinice lokalne samouprave definisani su projekti čija je implementacija planirana u 2018.godinu.

**Općinska služba za urbanizam,
investicije i komunalne poslove**

